

Sygn. akt I C 459/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	<i>SSR Stanisław Kostrzewa</i>
Protokolant:	<i>Magdalena Baran</i>

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2016 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z o. o. w W.

przeciwko Ł. S.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda (...) Spółki z o.o. w W. na rzecz pozwanego Ł. S. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia

SR Stanisław Kostrzewa

Sygn. akt I C 459/16

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 26 września 2016 r.

Powód (...) Spółka z o.o. w W. w pozwie skierowanym przeciwko Ł. S. domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 1 903,03 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwany był studentem w Wyższej Szkole (...) z siedzibą w N. i zobowiązany był z tego tytułu do ponoszenia opłat. Mimo to Ł. S. nie uregulował należnego czesnego o terminie zapłaty 10.03.2006 r. - 300 zł, o terminie zapłaty 10.04.2006 r. - 300 zł oraz o terminie zapłaty 10.05.2006 r. - 300 zł oraz kwoty 1003,09 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od zadłużenia zgodnie z art. 482 kc. Na podstawie umowy o zakupie wierzytelności z dnia 29.04.2014 r. powód stał się wierzycielem pozwanego. Powód doliczył odsetki ustawowe od daty wymagalności każdej z kwot zadłużenia i wezwał pozwanego do uregulowania zobowiązania. Pomimo to Ł. S. do dnia wniesienia pozwu nie dokonał zapłaty.

W dniu 17.04.2015 r. Sąd Rejonowy w B. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. akt (...) nakazując pozwanemu Ł. S. zapłacić na rzecz powoda kwotę dochodzoną pozwem wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami procesu.

W związku z doręczeniem zastępczym (art. 139 kpc) pozwanemu odpisu powyższego nakazu zapłaty, stał się on prawomocny, a następnie w dniu 7.07.2015 r. został zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Na podstawie rzeczowego tytułu wykonawczego zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne.

Na skutek skargi pozwanego na postanowienie referendarza sądowego o nadaniu klauzuli wykonalności (zatytułowanej zażalenie), Sąd uznając za słuszne argumenty podnoszone przez pozwanego (iż od 2007 r. nie mieszka on pod adresem wskazanym w pozwie, przez co nakaz zapłaty nie został mu doręczony w sposób prawidłowy) zmienił powyższe postanowienie i oddalił wniosek wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Od doręczonego prawidłowo nakazu zapłaty pozwany złożył sprzeciw domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia oraz wskazał z ostrożności procesowej zarzut naruszenia przez powoda art. 5 kc - dochodzenia czesnego należnego od powoda jako byłego studenta na rzecz Uczelni za okres w którym powód zaprzestał już uczęszczać na zajęcia i nie korzystał w jakikolwiek sposób ze świadczeń do których był uprawniony jako student. Pozwany podniósł, że powód w żaden sposób nie wykazał zasadności roszczenia, ani co do zasady ani co do wysokości. Podał, że powód powołuje jako dowód – oświadczenie pozwanego jako studenta (...) z dnia 1.10.2005 r., jednakże ze wskazanego dokumentu w żadnym wypadku nie wynika aby pozwany zaakceptował jakiegokolwiek warunki i terminy płatności. Podał, że powód wskazuje, iż pozwany zalega z opłatą 300 zł czesnego za maj 2006 r. (za cały miesiąc), zaś jednocześnie przedstawił wraz z pozwem pismo Wyższej Szkoły (...) z dnia 23.05.2006 r. informujące pozwanego o skreśleniu go z listy studentów, co oznacza, że powód dochodzi roszczenia nawet za okres, gdy pozwany nie był już studentem wskazanej Uczelni. Pozwany wskazał także na brak wykazania przejścia wierzytelności na powoda w wyniku umowy cesji.

W piśmie przygotowawczym z dnia 22.08.2016 r. powód przywołując uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 21.10.2015r. (...)wskazał, że do przedawnienia roszczenia o opłatę za studia zastosowanie znajduje dziesięcioletni okres przedawnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pierwotny wierzyciel pozwanego Wyższa Szkoła (...) w N., jest uczelnią niepubliczną, wpisaną do Rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych pod numerem (...).

Dowód: Decyzja Założyciela Wyższej Szkoły (...) w N. nr (...) z dnia 22.05.2013r. wraz ze statutem k. 14 - 20

Ł. S. został przyjęty na pierwszy rok studiów w Wyższej Szkole (...) w T. w roku akademickim 2005/2006. Składając oświadczenie pozwany zobowiązał się między innymi do przestrzegania przepisów obowiązujących w Uczelni.

Dowód: oświadczenie z dnia 1.10.2005 r. k. 25

Zgodnie z (...) obowiązującego wówczas regulaminu studiów student zobowiązany był do uiszczania czesnego oraz innych opłat za studia w terminach ustalonych w Zarządzeniu Rektora. Konsekwencją nie uiszczania czesnego mogło być skreślenie studenta z listy studentów. Wpłaty miesięczne miały być dokonywane do dnia 10 każdego miesiąca za dany miesiąc. Po tym terminie uczelnia rozpoczynała naliczanie odsetek za każdy dzień zwłoki. Pozwany zobowiązany był do zapłaty miesięcznych rat w wysokości po 300 zł. Za miesiące marzec 2006r., kwiecień 2006r. i maj 2006r., nie opłacił należnego czesnego - łącznie 900 zł.

Dowód: regulamin studiów 30 - 33, Zarządzenie Rektora nr (...) z dnia 17.08.2005r. k. 35 - 37, rozliczenie z kontrahentem k. 34

Z powodu zalegania z płatnościami czesnego od miesiąca marca 2006 r. pozwany Ł. S. został skreślony z listy studentów studiów zaocznych z dniem 23.05.2006 r. na podstawie decyzji Dziekana zgodnie z (...) regulaminu studiów.

Dowód: pismo z dnia 23.05.2006 r. k. 38

Na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 29 kwietnia 2014 r. Wyższa Szkoła (...) w N. przeniosła na rzecz (...) Spółkę z o.o. w W. wierzytelność przysługującą jej wobec Ł. S..

Dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 29 kwietnia 2014 r. wraz z wyciągiem z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 29 kwietnia 2014 r. k. 39 - 40

Pismem z dnia 6.05.2014 r. powód wzywał pozwanego do zapłaty kwoty 1 808,19 zł tytułem nieopłaconego czesnego za marzec, kwiecień i maj 2006 r. wraz z ustawowymi odsetkami. Pozwany pomimo wezwania nie uiścił powyższej należności.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 6.05.2014 r. k. 41

Pozwany nie kwestionował, tego, że studiował na przywołanej Uczelni oraz, że został skreślony z listy studentów. W związku zaś ze sprzedażą wierzytelności przysługującej Wyższej Szkole (...) w N. wobec pozwanego, powód stał się obecnym wierzycielem Ł. S.. Ponadto dane te znalazły potwierdzenie w dokumentach przedłożonych przez powoda. Okoliczność dotyczącą tego, że pozwany nie uiścił czesnego za miesiące marzec, kwiecień i maj 2006 r. Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda.

Sąd rozważył co następuje:

W pierwszej kolejności należy przytoczyć art. 509 § 1 kc, zgodnie z którym wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2 art. 509 kc).

Powód wywodził swe roszczenie z treści umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 29 kwietnia 2014 r. na mocy której Wyższa Szkoła (...) w N. przeniosła na rzecz (...) Spółka z o.o. w W. wierzytelność przysługującą jej wobec Ł. S. z tytułu nieopłaconego czesnego za naukę za marzec, kwiecień i maj 2006 r. wraz ze wszystkimi związanymi z nim prawami, a zatem także prawem do naliczania odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. Wierzytelność Wyższej Szkoły (...) w N. wynikała zaś z umowy zawartej z pozwanym Ł. S.. Pozwany poprzez złożenie oświadczenia zobowiązał się do przestrzegania przepisów obowiązujących na Uczelni, a tym samym przyjął na siebie zobowiązanie do terminowego regulowania czesnego za naukę w wysokości i terminach określonych w regulaminie oraz w załącznikach do regulaminu.

Pozwany nie kwestionował tego, że został przyjęty na studia w Wyższej Szkole (...) na rok akademicki 2005/2006. Pozwany przyznał, że został skreślony z listy studentów. Zarzucił jednakże, że roszczenie o zapłatę czesnego za naukę uległo przedawnieniu. Istota sporu sprowadzała się więc do rozstrzygnięcia, czy na pozwanym spoczywa obowiązek świadczenia na rzecz strony powodowej, a to z uwagi na podniesiony przez niego zarzut przedawnienia roszczenia.

W tym miejscu wskazać należy, że pozwany rozpoczął studia na roku akademickim 2005/2006 w październiku 2005 r. Natomiast z dniem 1.09.2005r. weszła w życie nowa regulacja - ustawa z dnia 27.07.2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U.2005.164.1365) (p.s.w). Ustawa ta w całości definiowała stosunek łączący uczelnię i studenta. W szczególności, zgodnie z art. 160 ust. 3 p.s.w. wskazywała, iż warunki odpłatności za studia określane były w umowie zawartej między uczelnią a studentem w formie pisemnej. Według jednak art. 269 p.s.w. studenci przyjęci na studia

przed dniem wejścia w życie ustawy oraz w roku akademickim 2005/2006 wnoszą opłaty za zajęcia dydaktyczne na dotychczasowych zasadach do końca okresu studiów przewidzianego w programie studiów. Oznacza to, że w stosunku do pozwanego, który został przyjęty na studia w roku akademickim 2005/2006 - w zakresie uiszczania opłat ze studia art. 160 ust. 3 p.s.w nie znajdował zastosowania. Zgodnie zaś z art. 160 ust. 1 p.s.w. organizację i tok studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów. Regulamin studiów uchwała Senat uczelni co najmniej na pięć miesięcy przed początkiem roku akademickiego. Regulamin studiów wchodzi w życie z początkiem roku akademickiego (161 ust. 2 p.s.w.). Zgodnie zatem z przywołanymi przepisami oraz art. 275 ust. 3 p. s. w. - który wprost wskazywał, że do czasu wejścia w życie nowego regulaminu studiów obowiązuje dotychczasowy regulamin - w rozpatrywanej sprawie zastosowanie znajdował regulamin uchwalony na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 12.09.1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U.1990.65.385), dołączony do akt sprawy. Zgodnie zatem ze wskazanym regulaminem pozwany zobowiązał się do uiszczania czesnego oraz innych opłat za studia w terminach ustalonych w Zarządzeniu Rektora (...).

W związku z powyższym wskazać należy, że w rozpatrywanej sprawie nie znajduje zastosowania uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21.10.2015 r. (...) (na którą powoływała się strona powodowa), w której wskazano, że **termin przedawnienia roszczeń o opłatę za studia określona w umowie zawartej na podstawie art.160 ust.3 p.s.w wynosi 10 lat. W przedmiotowej sprawie strony bowiem nie zawarły umowy dotyczącej opłat za studia na podstawie przywołanego przepisu, ponieważ kwestie uiszczania opłat za studia regulowały akty wewnętrzne uczelni (regulamin uchwalony zgodnie z ustawą z dnia 12.09.1990 r. o szkolnictwie wyższym)**. Ponadto uchwała ta dotyczy uczelni publicznej, podczas gdy w rozpatrywanej sprawie mamy do czynienia z uczelnią niepaństwową. Zdaniem Sądu różnica pomiędzy tymi dwiema uczelniami jest zasadnicza, ponieważ uczelnia publiczna ma na celu przede wszystkim kształcenie studentów i to jest jej misją, trudno sobie wyobrazić by uczelnia taka została zlikwidowana nawet jeśli nie będzie przynosić zysku. Natomiast uczelnie niepaństwowe są w zasadzie instytucjami komercyjnymi, gdzie bardzo ważną rolę pełni kryterium finansowe i nastawienie na zysk, jeśli uczelnia nie przynosi zysku to podlega likwidacji, dlatego też obie uczelnie nie mogą być traktowane jednakowo. Ponadto patrząc na to jak obecnie wygląda system kształcenia wyższego - w ostatnich latach powstało wiele prywatnych podmiotów, które są nastawione w głównej mierze na zysk i ściąganie do siebie jak największej ilości studentów, słuchaczy, itp., trudno tak duże podmioty traktować na równi z osobami fizycznymi – nieprofesjonalistami – i przyznawać im aż tak długi okres (10 lat) na dochodzenie swoich należności. Na marginesie wspomnieć również należy, że nie jest zrozumiałe (ponieważ Sąd Najwyższy w ogóle nie odniósł się do tej kwestii) dlaczego w przywołanej uchwale Sąd Najwyższy pominął art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2014.1198), który wprost stanowi, że do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 160a ust. 7 - trzyletni okres przedawnienia.

Problem z ustaleniem przedawnienia roszczenia uczelni wyższej wobec studenta za czesne istnieje od dawna. Dotychczas przyjmowano trzy różne okresy po upływie których można było skutecznie podnosić zarzut przedawnienia roszczeń wynikających z umów związanych z odbywaniem studiów. Te terminy to: trzy i dziesięć lat wynikające z art. 118 kc oraz dwa lata wynikający z art. 751 kc. Art. 751 kc reguluje przedawnienie roszczeń z upływem 2 lat wynikających z tytułu roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju; to samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom oraz z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone. Natomiast art. 118 kc stanowi ogólne zasady przedawnienia roszczeń zgodnie z którym jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Rozważając zatem, czy roszczenie powoda, uległo przedawnieniu zastanowić się należy, czy do przedmiotowego roszczenia znajduje zastosowanie przepis art. 751 kc. Zgodnie z treścią art. 750 kc, do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Sformułowanie to oznacza,

że w sytuacji, gdy dla określonej usługi przepisy kodeksu cywilnego albo przepisy szczególne wyodrębniły oddzielny typ umowy, do takiej usługi mają zastosowanie przede wszystkim przepisy normujące wyodrębniony typ umowy nazwanej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1982 roku, (...)). Wykluczone jest zastosowanie przepisów o umowie zlecenia na skutek odesłania z art. 750 kc do umów o świadczenie usług, gdy są one uregulowane odrębnymi przepisami, innymi słowy, gdy elementy istotne tych umów zostały wystarczająco uregulowane przez inne przepisy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 07.05.2009 r., (...)). Zastosowanie przepisów o umowie zlecenia na skutek odesłania z art. 750 kc do umów o świadczenie usług, wyłączone jest zatem gdy są one uregulowane odrębnymi przepisami – takim przepisem mógłby być art. 160 ust. 3 p.s.w. (co jednak również jest sporne w orzecznictwie), jest to bowiem regulacja odnosząca się wprost do kwestii zawierania umów między uczelnią a studentem odnośnie odpłatności za studia. W rozpatrywanej sprawie jak już była o tym mowa wyżej przywołany przepis nie znajduje zastosowania. Natomiast przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym w ogóle nie regulowały, w odniesieniu do uczelni niepaństwowych (obecnie niepublicznych) kwestii warunków odpłatności za studia. Ustawa ta nie zawierała analogicznego uregulowania do zawartego w art. 160 ust. 3 p.s.w. W okresie istnienia stosunku zobowiązaniowego dotyczącego uiszczania opłat za studia pomiędzy uczelnią a pozwanym, brak było jakichkolwiek przepisów powszechnie obowiązujących i regulujących wprost stosunek umowny między studentem a uczelnią niepaństwową dotyczących odpłatności za usługi edukacyjne świadczone na rzecz studenta. Wskazać należy, że strony nie zawarły odrębnej umowy w formie szczególnej zarówno co do świadczenia przez uczelnię usług edukacyjnych, jak i odpłatności za studia. Stosunek zobowiązaniowy został nawiązany poprzez przyjęcie pozwanego na studia i złożenie przez niego oświadczenia, a tym samym na akceptację przez pozwanego Regulaminu opłat za studia. Istotą umowy, którą Sąd zakwalifikował jako umowę nienazwaną, zawartej pomiędzy poprzednikiem prawnym strony powodowej (pierwotnym wierzycielem) a pozwanym było z jednej strony zobowiązanie Uczelni do kształcenia studentów, w tym pozwanego w ramach prowadzonych studiów, zaś z drugiej zobowiązanie pozwanego do zapłaty czesnego. Wskazać należy, że tak ukształtowany stosunek zobowiązaniowy jest zbliżony najbardziej do umowy o świadczenie usług i powinny mieć do niego zastosowanie przepisy o zleceniu (art. 750 kc.), a w konsekwencji do przedawnienia roszczenia o wynagrodzenie za studia lub usługi edukacyjne znajdzie zastosowanie art. 751 pkt 1 bądź 2 kc.

Stosownie do art. 751 pkt 2 kc. roszczenia z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone ulegają przedawnieniu z upływem dwóch lat.

Poddając analizie przywołany przepis wskazać należy, że słowo „nauka” użyte w kodeksie cywilnym nie ma odmiennego znaczenia od użytego w ustawie o szkolnictwie wyższym. Roszczenie o wynagrodzenie za studia (w istocie za usługi edukacyjne) jest roszczeniem z tytułu nauki. Wyraz „nauka” użyty w art. 751 pkt 2 kc oznacza w istocie nauczanie, a więc synonim kształcenia.

Jak wynika z treści przytoczonego przepisu termin przedawnienia ma zastosowanie do wskazanych roszczeń, o ile przysługują one przyjmującym zlecenie, będącymi osobami o określonym w tym przepisie statusie. Przede wszystkim, są to osoby zawodowo trudniące się czynnościami w postaci utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki. Osobą zawodowo trudniącą się określonymi usługami jest taka, która świadczy te usługi w ramach wykonywanej działalności profesjonalnej. Zawodowe wykonywanie czynności oznacza, że są one przedmiotem działalności zarobkowej danego podmiotu, wykonywanej w sposób zorganizowany i ciągły, przy wykorzystaniu ewentualnie wymaganych kwalifikacji zawodowych i wiedzy. Podmiotami takimi mogą być osoby utrzymujące zakłady przeznaczone do świadczenia usług polegających na utrzymaniu, pielęgnowaniu, wychowaniu lub nauce. Wskazanie na utrzymywanie zakładu służącego świadczeniu określonych usług przesądza o stałym i zorganizowanym wykonywaniu działalności w tym zakresie.

Niewątpliwie uczelnia niepubliczna jest zorganizowana i wykonuje stale działalność określoną w p.s.w. Jeśli działalność uczelni, stała i zorganizowana, ma przy tym charakter zarobkowy, oznacza, że utrzymujący taki zakład prowadzi we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową, a tym samym uczelnia powinna być uznana za przedsiębiorcę. Interpretację uznającą uczelnie niepaństwowe za przedsiębiorców podzielił również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 lipca 2003 r., (...)

Pierwotny wierzyciel pozwanego, jako uczelnia niepubliczna – w ocenie Sądu - ma status przedsiębiorcy, gdyż w sposób stały i powtarzalny świadczy działalność polegającą m.in. na odpłatnym świadczeniu usług edukacyjnych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (por: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2014 r., (...)). Statut uczelni stanowi wprost w (...), iż uczelnia jest niepaństwową szkołą wyższą. Obecnie wpisana do rejestru uczelni niepublicznych pod nr (...). Zasadniczym celem jej działalności jest prowadzenie kształcenia w systemie wyższych studiów zawodowych. Uczelnia prowadzi działalność w oparciu o środki uzyskane z czesnego płaconego przez studentów, wypracowane środki własne oraz dotacje i granty. Uczelnia posiada osobowość prawną ((...)). Jak widać zatem Wyższa Szkoła (...) w N. kieruje swoją ofertą edukacyjną do nieograniczonego kręgu adresatów, uczestnicząc w obrocie gospodarczym i otrzymując wynagrodzenie za swoje świadczenia.

Niepubliczna szkoła wyższa świadcząca odpłatnie usługi edukacyjne ma zatem status przedsiębiorcy i nie stoi powyższemu na przeszkodzie okoliczność, iż przepis art. 106 p.s.w. stanowi, że prowadzenie przez uczelnię działalności dydaktycznej, naukowej, badawczej, doświadczalnej, artystycznej, sportowej, diagnostycznej, rehabilitacyjnej lub leczniczej nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 173/04, p. 1807, z późn. zm.) Definicja przedsiębiorcy nie występuje jednak wyłącznie w przywołanej ustawie. Przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. 2000 nr 122 poz. 1319) (obowiązującej do dnia 21.07.2007r., a następnie ustawy z dnia 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów) wskazuje, że za przedsiębiorcę uważa się nie tylko przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (pojęcie przedsiębiorcy w wąskim słowa znaczeniu, które ze względu na wyłączenie z art. 106 p.s.w. nie dotyczy pozwanej), ale także m.in. osobę prawną, organizującą lub świadcząca usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, do której to, szeroko rozumianej kategorii przedsiębiorców, zaliczyć należy Wyższą Szkołę (...) w N.. Uczelnia ta jako niepubliczna szkoła wyższa organizuje i świadczy usługi edukacyjne, które ze względu na ich charakter i przydatność ukierunkowane są na zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczeństwa w zakresie edukacji, są to więc, w ocenie Sądu, usługi o charakterze użyteczności publicznej. Z powyższych względów Sąd uznaje, iż uczelnia jako niepubliczna szkoła wyższa jest przedsiębiorcą. W podobny sposób wypowiedział się również Sąd Najwyższy, wskazując, że uczelnia niepaństwowa jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r. (...)).

Ponadto wskazać należy, że art. 106 p.s.w. zastrzega jedynie, że prowadzenie przez uczelnię działalności dydaktycznej, naukowej, badawczej, doświadczalnej, artystycznej, sportowej, rehabilitacyjnej lub diagnostycznej nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. To zaś oznacza, że do wymienionych rodzajów działalności nie będą miały zastosowania wynikające z tej ustawy zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej i zasady kontroli tej działalności. Nie można więc na tej podstawie przyjąć, że uczelnie w zakresie wymienionej w tym przepisie działalności nie mogą być przedsiębiorcami w rozumieniu innych przepisów prawa, w sytuacji, gdy działalność ta jest wykonywana odpłatnie oraz spełnia przesłanki typowe dla działalności gospodarczej, a więc jest wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (zob. A. Szymańska Komentarz do art. 106 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym System Informacji Prawnej Lex oraz H. Izdebski i J. Zieliński Komentarz do art. 106 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym System Informacji Prawnej Lex).

Dodatkowo przywołać należy przepis art. 43¹ kc zawierający definicję przedsiębiorcy, stworzoną na potrzeby prawa cywilnego. Pojęcie przedsiębiorcy jest zdefiniowane przez ten przepis bardzo szeroko, szerzej niż pojęcie przedsiębiorcy funkcjonujące w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Szeroko na gruncie tego przepisu wykładane jest również pojęcie działalności gospodarczej. Za działalność gospodarczą uznaje się działalność, która ma zarobkowy charakter. Przy takim pojmowaniu działalności gospodarczej wyższą uczelnię niepaństwową świadcząca odpłatnie usługi edukacyjne można uznać za przedsiębiorcę w rozumieniu przepisu art. 43¹ kc.

Odnosnie zaś zawodowego charakteru świadczenia usług zauważyć należy, że sformułowanie to nie oznacza, iż musi odbywać się ono w zakresie działalności gospodarczej danej osoby, czy podmiotu. Zawodowy charakter oznacza profesjonalny sposób świadczenia usług. Kodeks cywilny w licznych przepisach stanowi zarówno o działalności

gospodarczej, jak i zawodowej, a zatem zakresy tych pojęć są różne. Działalność zawodowa nie jest tożsama z działalnością gospodarczą, co daje się wywieść z rozróżnienia zawartego w treści art. 43¹ kc in fine. Termin zaś „zakład” nie musi wiązać się z działalnością gospodarczą, w odróżnieniu od pojęcia „przedsiębiorstwo” zdefiniowanego w art. 55¹ kc. Co więcej przepis art. 751 kc nie wymaga nawet aby osoba utrzymująca taki zakład, czyniła to zarobkowo.

Ponadto należy mieć na względzie, iż niepubliczna szkoła wyższa prowadzi działalność w zakresie organizowania i świadczenia usług edukacyjnych odpłatnie, systematycznie, we własnym imieniu, na rachunek uczelni jako odrębnej osoby prawnej, zawodowo, w sposób zorganizowany i ciągły, przez uprawnionych pracowników uczelni, profesjonalnie i jak działalność każdej niepublicznej szkoły wyższej działalność jej podporządkowana jest regułom opłacalności i racjonalnego gospodarowania, co łącznie czyni ją uczestnikiem obrotu gospodarczego w określonym przedmiotowo zakresie.

Reasumując pobieranie przez uczelnie niepubliczne opłat za studia lub usługi edukacyjne, przy stałym (ciągłym), profesjonalnym i zorganizowanym charakterze działania, należy uznać za prowadzenie przez nie działalności gospodarczej. W związku z powyższym zgodnie z art. 751 pkt 2 kc do przedawnienia roszczeń z tytułu opłat za studiów zastosowanie znajduje 2 letni okres przedawnienia.

Gdyby jednak przyjąć na podstawie art. 106 p.s.w., że uczelnia niepubliczna nie prowadzi działalności gospodarczej, to i tak nie byłoby przeszkód do zastosowania art. 751 kc. Przepis ten bowiem ma zastosowanie także do takich podmiotów, które przedsiębiorcami nie są z uwagi na brak celu zarobkowego swego działania. Do przedawnienia roszczeń z tytułu wynagrodzenia uczelni niepublicznej za studia lub usługi edukacyjne można byłoby zatem rozważyć zastosowanie pkt 1 art. 751 kc w zakresie w jakim stanowi on o roszczeniach o wynagrodzenie za spełnione czynności przysługujące osobom, które stale trudnią się czynnościami danego rodzaju. Przepis zawiera alternatywę łączną (stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa), zatem roszczenia te mogą przysługiwać osobom (fizycznym bądź prawnym), które wykonują swoją działalność stale, ale nie w zakresie działalności przedsiębiorstwa. Taki warunek spełnia uczelnia wyższa. Czynności spełnione przez uczelnię to usługi edukacyjne, za które pobiera ona opłaty. Uczelnia wykonuje je w sposób stały (powtarzalny).

W związku z powyższym niezależnie od tego czy uczelnię uznać za przedsiębiorcę czy nie, w rozpatrywanej sprawie roszczenie o zapłatę czesnego za miesiąc marzec, kwiecień i maj 2006 r. uległo 2 letniemu przedawnieniu - odpowiednio 10.03.2008 r., 10.04.2008 r. oraz 10.05.2008 r.). Dodatkowo należy wskazać, że powód nie zgłosił jakiegokolwiek zarzutu, czy też dowodu na okoliczność przerwania czy zawieszenia biegu terminu przedawnienia.

Biorąc pod uwagę okoliczność, że roszczenie powoda wynikające z przedmiotowej umowy za zapłatę czesnego uległo przedawnieniu należy stwierdzić, że także roszczenie o odsetki za opóźnienie, które co do zasady jako świadczenie okresowe podlega trzyletniemu terminowi przedawnienia, uległo przedawnieniu. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego (zob. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26.01.2005r., (...)). Z uwagi na powyższe uległa przedawnieniu także wierzytelność o zapłatę skapitalizowanych odsetek.

W ocenie Sądu, nawet gdyby nie przyjąć, że roszczenie strony powodowej przedawniło się z upływem dwóch lat, to i tak roszczenie to, jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez pierwotnego wierzyciela (o czym była mowa wyżej) przedawniało się z upływem trzech lat (art. 118 kc).

Świadczenia okresowe polegają na powtarzającym się w regularnych odstępach przez czas trwania stosunku prawnego dawaniu pewnej ilości pieniędzy lub rzeczy oznaczonych rodzajowo, które jednak nie składają się na z góry określoną co do wielkości całość. Globalny rozmiar tych świadczeń zależy od czasu trwania stosunku prawnego. To odróżnia świadczenia okresowe od podzielnych świadczeń jednorazowych, których spełnienie zostało rozłożone na części (raty). Każde ze świadczeń okresowych jest samoistnym świadczeniem (nie częścią jednego większego świadczenia), przedmiotem odrębnego roszczenia, które oddzielnie od pozostałych staje się wymagalne i ulega przedawnieniu w terminie 3 lat. Roszczeniami o świadczenia okresowe, podlegającymi trzyletniemu przedawnieniu, są przede

wszystkim roszczenia o zapłatę rent, czynszów oraz odsetek. Powszechnie przyjmuje się również, że opłaty za naukę w szkole są świadczeniami okresowymi. Świadczenie odpowiadające wskazanym wcześniej cechom ma charakter okresowy także wówczas, gdy stosunek prawny nawiązano na czas określony, wskutek czego można zasadniczo z góry wyliczyć sumę świadczeń dłużnika. Świadczenie mające z natury charakter okresowy (np. czynsz najmu) zachowuje ten charakter także wówczas, gdy umowa stron stanowi, że ma być spełnione jednorazowo (tak Z. Radwański, Uwagi o zobowiązaniach trwałych (ciągłych) na tle kodeksu cywilnego, SC 1969, t. XIII-XIV, s. 254). Argumentem za tym stanowiskiem jest to, że wysokość świadczenia zawsze jest związana z czasem trwania zobowiązania, co uwidacznia się szczególnie w wypadku przedłużenia czasu jego trwania ponad zaplanowany okres, bądź jego skrócenia, np. w przypadku rezygnacji ze studiów w ciągu roku akademickiego.

Opłata za studia (czesne), ze swej istoty ma charakter okresowy. Na taką ocenę wpływ ma w szczególności specyfika świadczeń szkoły, które ma charakter ciągły i polega na prowadzeniu procesu nauczania, kształceniu studentów – co związane jest co do zasady ze stałym dostępem studentów do różnego typu usług o charakterze edukacyjnym, świadczonych przez uczelnię. Oczywiście możliwe jest z dużym prawdopodobieństwem przyjęcie, że jeżeli nauka w szkole wyższej przebiegała będzie bez zakłóceń, student zakończy ją w określonym terminie. Możliwe jest również ustalenie, że chesne będzie płatne jednorazowo i będzie stanowiło z góry oznaczoną kwotę, co nie zmienia faktu, że świadczenie takie będzie nadal miało charakter okresowy.

Wskazać również należy, że świadczenia w postaci chesnego nie są w istocie zaliczane na poczet jednego świadczenia. Student korzysta z dostępu do świadczeń szkoły wyższej i jest obowiązany do zapłaty z tego tytułu co pewien okres (najkrócej miesiąc) ustalonej kwoty pieniędzy. Zarówno ten okres, jak i wysokość chesnego może w trakcie pobierania nauki ulec zmianie, strony umowy mogą ją w razie potrzeby przedłużyć. W takiej sytuacji nie sposób przyjąć, że miesięczne opłaty za naukę w szkole należy traktować jak raty zaliczane na poczet jednego świadczenia, bo świadczenie pieniężne za usługi, które uczelnia będzie świadczyć studentowi, jak i czas trwania tych świadczeń – mogą być jedynie szacowane (zakładane przez strony), a podstawą tych szacunków będzie planowany czas trwania zobowiązania.

Z treści zarządzenia Rektora Wyższej Szkoły (...) w N. dnia 17.08.2005 r. w sprawie opłat związanych z procesem kształcenia na studiach, dział IV – zasady rozliczeń i terminy wpłat - wynika, że studenci studiów stacjonarnych opłacają chesne przez okres 9 miesięcy (październik 2005 – czerwiec 2006), a studenci studiów niestacjonarnych opłacają chesne przez okres 10 miesięcy (październik 2005 – lipiec 2006), przy czym wpłaty miesięczne winny być dokonywane do 10 - ego dnia każdego miesiąca. Powyższe także wskazuje na to, że świadczenie w postaci wpłaty chesnego miało charakter okresowy, a jego wysokość zależała od czasu korzystania z usług edukacyjnych uczelni.

W tej sytuacji należy stwierdzić, że nawet przyjmując trzyletni okres przedawnienia roszczenia strony powodowej także z tego tytułu uległo przedawnieniu i powództwo podlegało oddaleniu.

Na zakończenie należy zauważyć, że problem związany z okresem przedawnienia roszczenia z tytułu chesnego za usługi edukacyjne na wyższej uczelni został uregulowany ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2014.1198), która weszła w życie z dniem 1.10.2014 r. Ustawodawca w art. 160a ust 7 p.s.w. stanowi, że roszczenia wynikające z umowy przedawniają się z upływem trzech lat. W obecnym stanie prawnym nie ma więc wątpliwości, że termin przedawnienia roszczeń o zapłatę chesnego do umów zawieranych po dniu 1.10.2014 r. wynosi trzy lata. W art. 32 przywołanej ustawy wskazano ponadto, że do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 160a ust. 7 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Ustawa zmieniająca prawo o szkolnictwie wyższym uchyliła art. 160 ust. 3 dotyczący zawierania umów między uczelnią a studentami odnośnie opłat za studia. Przywołany zatem art. 32 wskazuje, że roszczenia z umów dotyczących kwestii odpłatności za studia zawartych w trybie uchylonego art. 160 ust. 3 p.s.w. – czyli przed 1 października 2014 r. – przedawniają się również z upływem trzech lat, tak jak pozostałe roszczenia tego typu normowane w dodanym tą nowelizacją art. 160a (Hubert Izdebski, Jan Zieliński, Komentarz do art.32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, stan prawny: 2015.02.28). W niniejszej zaś sprawie, jak już była o tym mowa wyżej -

art. 160 ust. 3 p.s.w. nie stanowił podstawy zawarcia umowy dotyczącej płatności za studia zatem przywołana regulacja (art.32) nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie przywołanych przepisów orzeczono jak w sentencji oddalając powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, obciążając powoda jako przegrywającego sprawę kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w kwocie 600 zł zgodnie z § 6 pkt 3 obowiązującego w dacie wniesienia pozwu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, (t.j. Dz.U. nr 163, poz. 1348 ze zm.).

SSR Stanisław Kostrzewa

S/

1. odnotować uzasadnienie,

2. odpis wyroku z 26.09.2016 r. z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnomocnikowi powoda - r. pr. B. G.,

- pełnomocnikowi pozwanego – adw. P. K.,

3. kal. 2 tygodnie.

S..

I/odnotować wyrok

II/kal.3 tygodnie.

B. dnia 26.09.2016r.